

SOCIJALISTIČKA NARODNA
PARTIJA CRNE GORE
KLUB POSLANIKA

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMJENI:	23. 04 2015. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-01-2/15-29
VEŽA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PHILOG.

Podgorica, 23.03.2015.god

Na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Vladi Crne Gore, odnosno resornom ministru postavljam sledeće

POSLANIČKO PITANJE

U kakvom su položaju mali poljoprivredni proizvođači u pogledu apliciranja i dobijanja sredstava za podsticaj i razvoj poljoprivrede u odnosu na velike poljoprivredne proizvođače ? Da li su, po Vašem mišljenju, u neravnopravnom položaju u odnosu na iste? Da li razvijenost mljekarske industrije odgovara potrebama proizvođača mlijeka?

POSLANIK

Srdan Milić

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

PRIMLJENO:	26. 04. 2015. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	00-61-2/15-29/2
VEZA:	
EPA:	
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Broj: 320-714/15-2

Podgorica, 24.03.2015. godine

Skupština Crne Gore
n/r Generalnom sekretaru

Predmet: Odgovor na poslaničko pitanje gospodina Srđana Milića

Poslanik Srđan Milić, u pisanoj formi, postavio je pitanje na koje traži odgovor, u pisanoj formi, od Ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja za sjednicu Skupštine zakazanu za 25.03.2015. godine.

POSLANIČKO PITANJE

U kakvom su položaju mali poljoprivredni proizvođači u pogledu apliciranja i dobijanja sredstava za podsticaj razvoja poljoprivrede u odnosu na velike? Da li su, po Vašem mišljenju, u neravnopravnom položaju? Da li razvijenost mljekarske industrije odgovara potrebama proizvođača mlijeka?

Na postavljeno pitanje dajem sljedeći:

ODGOVOR

Poštovani gospodine Miliću, teško je u Crnoj Gori govoriti o malim i velikim gazdinstvima. Sva naša poljoprivredna gazdinstva su mala u odnosu na evropske standarde. Prosječna površina zemljišta koje koriste poljoprivredna gazdinstva u Crnoj Gori iznose 4,6ha. Istovremeno, čak 70% poljoprivrednih proizvođača u Crnoj Gori raspolaže površinama manjim od 2ha. Poređenja radi, prosječna površina zemljišta koje koriste poljoprivredna gazdinstva u EU iznosi preko 10ha, dok su u nekim zemljama članicama, poput Češke prosječne površine 66ha, ili Velike Britanije i Danske preko 55ha. Prema standardima EU malim poljoprivrednim proizvođačima smatraju se svi koji imaju ispod 5ha zemljišta. Dakle, usitnjenost posjeda jedan je od naših najvećih problema za brži razvoj poljoprivrede.

Zato je politika Ministarstva usmjerena na udruživanje proizvođača. U proceduri u ovom uvaženom Domu nalazi se duže vrijeme Zakon o kooperativima, koji je Vlada Crne Gore usvojila sredinom 2013. godine. Vjerujem da je predloženi zakon od velike važnosti za udruživanje poljoprivrednih proizvođača, smanjenje troškova poslovanja i jačanje kanala prodaje.

Dodatno, mjere koje kreiramo u okviru Agrobudžeta definisana su u skladu sa karakteristikama crnogorske poljoprivrede. U prethodnih nekoliko godina ova sredstva uvećana su za sredstva koja je država obezbijedila kroz kredite međunarodnih finansijskih institucija (MIDAS projekat) ili kroz sredstva podrške Evropske unije (IPARD-like projekat).

Od početka korišćenja ovih sredstava mjere ruralnog razvoja Agrobudžeta definisane su tako da ih mogu koristiti mali proizvođači, dok su sredstva MIDAS, a sada i sredstva IPARD-like programa predviđena za nešto veće investicije za crnogorske prilike. Ova razlika je i napravljena iz razloga da bi se malim proizvođačima kroz podršku za investicije pružila mogućnost da postepeno uvećavaju svoju proizvodnju i kasnije konkurišu za veće projekte. Napominjem da su početni pozivi za MIDAS projekte bili otvoreni i za početnike i manje proizvođače kako bi ukupnili svoju proizvodnju, te da je do sada bilo šest MIDAS poziva.

Takođe, uzimajući u obzir činjenicu da mali proizvođači ne postižu obim proizvodnje ili nemaju minimum za ostvarivanje prava na podršku iz direktnih plaćanja, sve se više mjere podrške usmjeravaju na unapređenje kvaliteta. Tako i mali proizvođači, koji imaju kvalitetan proizvod, ostvaruju pravo na podršku. Navešću podršku za organsku proizvodnju, podršku za kvalitet sirovog mlijeka, itd.

Slažem se da mali i veliki poljoprivredni proizvođači nijesu u istom položaju. Međutim, smatram da sredstva podrške za razvoj poljoprivrede moraju biti usmjerena ka onim poljoprivrednim proizvođačima koji imaju namjeru da unapređuju svoju proizvodnju i kvalitet svojih proizvoda.

Želim da istaknem da osim direktne novčane podrške kroz subvencije, Ministarstvo realizuje veliki broj aktivnosti za koje smatram da nijesu ništa manjeg značaja. Prije svega mislim na edukaciju poljoprivrednih proizvođača, podršku promociji poljoprivrednih proizvoda, kreiranje zakonskog okvira koji će omogućiti malim proizvođačima da nastave svoju proizvodnju i plasman proizvoda, itd.

Mali broj grla po gazdinstvu i usitnjena proizvodnja ograničavaju razvoj mljekarskog sektora u Crnoj Gori. Dodatno, geografske karakteristike ograničavaju otkup mlijeka iz svih krajeva Crne Gore. Upravo iz tog razloga, kroz mjere Agrobudžeta, osim podrške koju daje proizvođačima mlijeka Ministarstvo podržava i otkupljivače mlijeka. Kako bi motivisali prerađivače mlijeka da saraduju sa većim brojem kooperanata podržali smo one koji saraduju sa većim brojem kooperanata.

Prosječna godišnja proizvodnja mlijeka tokom poslednjih deset godina iznosi 170 miliona litara. U prosjeku se otkupi oko 13% proizvedenog mlijeka i preradi u objektima registrovanim za preradu. Ostatak se prerađuje na porodičnim gazdinstvima, plasira na tržište, troši u domaćinstvu ili koriste za ishranu teladi. Razvijenost mljekarske industrije u direktnoj je vezi sa proizvodnjom koju ostvaruju proizvođači mlijeka.

U ovom trenutku registrovano je 25 pogona za preradu mlijeka. Njih 20 nalazi se u sistemu subvencija Ministarstva. Trenutno rade sa 55% kapaciteta. Korišćenje kapaciteta moglo bi biti veće, ali mljekare imaju problem plasmana veće količine proizvoda. Ovo iz razloga što su na tržištu Crne Gore prisutne velike količine mlijeka i mliječnih proizvoda iz regiona i šire. Zbog karakteristika proizvodnje poljoprivredni proizvođači u Crnoj Gori teško mogu odmah postati cjenovno konkurentni.

Smatram da bi mljekare i sirare trebalo da prošire asortiman svojih proizvoda i unaprijede promociju kako bi povećali prodaju. S druge strane potrebno je da i proizvođači unaprijede kvalitet svog proizvoda - sirovog mlijeka kako bi prerađivačima dali mogućnost da proizvedu bolje proizvode kao i da uvedu nove proizvode.

Na osnovu sprovedenih analiza, Ministarstvo je prepoznalo problem higijenskog kvaliteta sirovog mlijeka. Zato smo kreirali mjere kojima ćemo, uvjeren sam, motivisati proizvođače mlijeka da poboljšaju higijenski kvalitet mlijeka. Obezbijedili smo podršku za nabavku adekvatne opreme. Ovim aktivnostima pomažemo proizvođačima da dobiju veću cijenu za svoj proizvod, a prerađivačima da boljim kvalitetom sirovog mlijeka imaju više mogućnosti za diverzifikaciju proizvoda.

Na kraju, želim da naglasim da veliku ulogu imaju i potrošači. Smatram da bi trebalo da prepoznaju napore prerađivača mlijeka koji konstantno unapređuju kvalitet svojih proizvoda. Potrošači u Crnoj Gori jesu prepoznali kvalitet domaćih mliječnih proizvoda i stvorili navike u kupovini, ali nadamo se da će institucije koje se bave zaštitom potrošača više pažnje posvetiti njihovo edukaciji, i nadam se, saradivati sa Ministarstvom poljoprivrede.

S poštovanjem,

